

ETKİNLİK ADI: Sedef Kakma Sanatı

ALAN ADI: Sanat, Türkçe

YAŞ GRUBU: 60-72 Ay

ALAN BECERİLERİ:

Sanat Alanı:

SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama

Türkçe Alanı:

TADB. Dinleme/İzleme

KAVRAMSAL BECERİLER:

KB1. Temel Beceriler

KB1.4. Çizmek.

KB2.4. Çözümleme Becerisi

KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek

EĞİLİMLER:

E3. Entelektüel Eğilimler

E3.1. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER:

Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri:

SDB2.3. Sosyal Farkındalık Becerisi

SDB2.3.SB4. Toplumsal normlar hakkında bir anlayış geliştirmek

SDB2.3.SB4.G3. Kendi ülkesinin miras ve varlıklarını koruma etkinliklerine katılır.

Değerler:

D7. Estetik

D7.2. Sanatsal ve görsel zevkleri hayatın bir parçası hâline getirmek

D7.2.1. Geleneksel sanatlara ve yerel kültüre yönelik etkinliklere katılır.

Okuryazarlık Becerileri:

OB4.Görsel Okuryazarlık

OB4.1.Görseli Anlama

OB4.1.SB1. Görseli algılamak

OB4.1.SB2. Görseli tanımak

OB5. Kültür Okuryazarlığı

OB5.1. Kültürü Kavrama

OB5.1.SB1. Kültürel kavramları tanımak

OB5.1.SB2. Kültür unsurlarını fark etmek

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Sanat Alanı:

SNAB.1. Temel sanat kavramlarını ve türlerini anlayabilme

SNAB.1.a Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.

SNAB.1.c Temel sanat materyallerini amacına uygun şekilde kullanır.

Türkçe Alanı:

TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon vb. materyalleri ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme

TADB.2.a Dinledikleri/izledikleri materyaller ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar.

TADB.2.b Dinledikleri/izledikleri materyaller hakkındaki tahminini söyler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ:

Kavramlar: Geometrik şekiller

Sözcükler: Sanat, sanatkâr, sedef kakma sanatı, kültürel miras, eser, motif, desen, atölye

Materyaller: Sedef kakma sanatını anlatan dijital içerik ve görseller, Selçuklu yıldız deseninin görseli, orta boy kartonlar, aynalı gümüş rengi ve diğer renkte kartonlar/eva süngeri, keçeli kalem, yapıştırıcı, makas

Eğitim/Öğrenme Ortamları: Sınıf

ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARI

ETKİNLİKLER

Çocuklara “Siz hiç hazine gördünüz mü? Sizce hazine nedir?” diye sorulur. Çocukların yanıtları dinlenir. “Hazineler kadar kıymetli bir meslekle tanışmak ister misiniz? Hadi o zaman anlatacağım hikâyeyi dinleyelim.” denir ve hikâye anlatılır **(E3.1. Odaklanma)**.

“Ayşe, hafta sonunda anne ve babasıyla deniz kenarına gitmişti. Babası Hilmi Bey, çok iyi bir yüzücüydü. Ayşe bir yandan kumdan kaleler yapıyor, bir yandan da annesiyle sohbet ediyordu. Babası ise suyun dibine kadar dalıyor ve istiridye kabukları çıkarıyordu. Birçok istiridye kabuğu toplamıştı. Topladığı istiridye kabuklarını Ayşe’ye gösterdi. Ayşe gözlerine inanamadı. Parıl parıl parlıyorlardı, gözleri kamaşmıştı. Ayşe, “Babacığım, hazine mi buldun?” diye sordu şaşkınlıkla. Babası gülümsedi. “Evet kızım, bu istiridye kabukları hazine kadar değerli” diye cevapladı. “Hadi gel, bunlarla neler yapacağımı anlatayım” dedi. Hilmi Bey, bir sanatla ilgileniyordu, bu sanat aynı zamanda mesleği idi.” denir ve “Sanat nedir çocuklar? Tahmini olan var mı?” diye sorulur. Gelen cevaplar dinlenir. “Sanat, bir duygunun, hayalin, tasarımın, güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemdir. Resim, müzik, heykel, tiyatro gibi.” Daha sonra projeksiyon kullanılarak veya sınıfa getirilen görseller vasıtasıyla yukarıda sıralanan sanat dallarından birkaç örnek gösterilir, görsellerin hangi sanat türüyle ilgili olduğu sorulur, cevaplar dinlenir **(SNAB.1.a. Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.)** En son sedef kakma sanatı ile ilgili görseller ekrana yansıtılır. Görseller incelendikten sonra “Ayşe’nin babası denizin dibinden ne çıkarmıştı? İşte o istiridye kabuklarındaki pırıltılı, sert, beyaz maddeye sedef deniyor, parıl parıl parlıyor, üzerine güneş ışığı gelirse gökkuşağı renkleri oluşuyor. Hilmi Bey, sedef kakma sanatı ile ilgileniyordu. O bir sanatkârdı. Sedef kakma sanatında ahşap yüzey oyulur ve işte bu parlak sedefler oyulan yüzeye yapıştırılır. Hilmi Bey, el emeği ile eserler ortaya çıkarıyordu. Kimi zaman sedef ile aynanın çerçevesini süslüyor, kimi zaman hediye kutusu ya da bir müzik aletini süslüyordu. Sizin ailenizde, tanıdıklarınızda herhangi bir sanat ile ilgilenen, bu işlerden birini yapan var mı? “Bakalım bu iş nasıl yapılmış, taş gibi sert olan istiridye kabukları nasıl kullanılmış, sizce istiridye kabukları resimdeki eserleri nasıl süslüyor, nasıl bu hale getiriliyor, tahmininiz var mı?” diye sorulur. Çocukların cevapları dinlenir. Cevapların ardından “Sanatçılar sedefi özel aletleriyle düz hale getiriyorlar, özel çizimler yapıyorlar ve çizimlere göre ince kıl testerelerle sedefi kesiyorlar, sedefe şekil veriyorlar **(OB5.1.SB1. Kültürel kavramları tanımak, OB5.1.SB2. Kültür unsurlarını fark etmek, SDB2.3.SB4.G3. Kendi ülkesinin miras ve varlıklarını koruma etkinliklerine katılır.)** “Peki, görsellere baktığınızda geometrik şekillerden hangilerini fark ettiniz?” sorusu sorulur **(TADB.2.a. Dinledikleri/izledikleri materyaller ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar, TADB.2.b. Dinledikleri/izledikleri materyaller hakkındaki tahminini söyler, OB4.1.SB1. Görseli algılamak, OB4.1.SB2. Görseli tanımak).** Geometrik şekillerin aynı zamanda motif olduğu, motiflerin birleşerek deseni oluşturduğu söylenir. Önce görseldeki eserin desenini incelemeleri, ardından daha ufak parçası olan motifleri incelemeleri ve gördükleri motiflerin şekillerini söylemeleri istenir **(KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek).** Selçuklu motifinin görseli açılır ve çoğunlukla yıldız, sekizgen, kare, üçgen gibi şekillerden oluştuğu söylenir ve görsel incelenir. Aynı zamanda bitkisel motifler kullanıldığı vurgulanır (çiçek, yaprak vb.). Ardından etkinliğe görseller üzerinden devam edilir. “Bu sanatla saraylar, mobilyalar, cami kapıları süslenmiş. Bu eserlerin yapım aşaması oldukça sabır istiyor, bazı eserlerin yapımı yıllarca sürebiliyor. Bizler bu sanatı tanıdıkça ve ustalar yetiştikçe kültürel mirasımızı korumuş olacağız” denilerek çocuklarla bir atölye ortamı kurulacağı söylenir. Çocuklardan sedef kakma sanatına ait görsellerden beğendikleri

ETKİNLİKLER	<p>bir deseni seçip beyaz karton kâğıtlara özgün bir biçimde yorumlayarak çizimleri istenir (D7.2.1. Geleneksel sanatlara ve yerel kültüre yönelik etkinliklere katılır, KB1.4.Çizmek). Çizmiş oldukları şekillerin üzerine, simli eva süngerleri ya da aynalı gümüş rengi kartonlar kesilip yapıştırılarak desenler tamamlanır (SNAB.1.c Temel sanat materyallerini amacına uygun şekilde kullanır). Daha sonra tüm çalışmalar sınıf ya da okulun uygun bir yerinde sergilenir.</p>
DEĞERLENDİRME	<ul style="list-style-type: none"> • Eserlerde en çok hangi motifler dikkatinizi çekti? • Sedef kakma sanatının en çok hoşunuza giden yönü nedir? • El emeği ne demek? Başka neler el emeği ile yapılıyor olabilir? • Emeğe saygı duymak nasıl olur, bunu nasıl yapabiliriz? • Bu sanatı korumak için neler yapabiliriz? • Kendi eserlerinizi oluştururken hangi desen ve motifleri kullandınız? Neden?

FARKLILAŞTIRMA:

Zenginleştirme: Sedef kakma sanatının beyaz, arusek, çöp, taş, sedef gibi pek çok çeşidi olduğundan bahsedilebilir. Bu çeşitlerle ilgili örnekler fotoğraf veya ppt sunum olarak gösterilebilir. Beyaz sedef çeşidinin çift kabuklu, daha düz olduğu ve hâkim renk beyaz olsa da ışığa göre açık mavi, pembe, yeşil, sarı tonları olduğu söylenilebilir. Beyaz sedef örneği sınıfa getirilerek yakından incelenebilir. Sedef taşının takılarda kullanımına dikkat çekilerek sedef taşıyla yapılmış takılar gösterilebilir. “Sedef taşı yerine ne kullanarak takı tasarımı yaparsın?” sorusu sorulabilir. Atık malzemeler verilerek takı tasarımı yapılması istenebilir. Tasarlanan takılar ile bir sınıf sergisi yapılarak çocuklardan tasarım süreçlerini anlatmaları istenebilir.

Destekleme: Hikâye; çizim, resimli kart ya da dijital içeriklerle anlatılabilir. Çocuklar hikâyenin resimlerini görebilecekleri şekilde oturtulabilir. Kesme çalışmasında bireysel destek sağlanabilir. Öğretmen çocukların nasıl keseceğini örnekle veya model olarak gösterebilir. Çalışmasını erken bitiren çocuklardan arkadaşlarına yardım etmesi istenerek diğer çocuklara akran desteği sağlanabilir. Çocukların daha dikkatli dinleyebilmesi için hikâye dramatize edilerek anlatılabilir. Çeşitli türlerde geri bildirimler verilerek çocukların etkinliğe katılımı desteklenebilir. Çocukların bireysel özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri sağlanabilir.

AİLE / TOPLUM KATILIMI:

Aile Katılımı: Ailelerin çocukların eserlerinin sergilendiği yere gelerek eserleri görmeleri sağlanır. Çocuklar ailelerine, sedef kakma sanatını ve eserlerinde kullandıkları motifleri anlatırlar.

Toplum Katılımı: Sedef kakma sanatını icra eden sanatçıların atölyesine gezi düzenlenir. Sanatçıya eserler ile ilgili merak ettikleri soruları sormaları için ortam oluşturulur.